

at Undenlærer-Institutionen i Reglen antages at ville ophøre ved denne Lovs Gjennemførelse. Herefter maa altsaa Undervisningstiden bestemmes. Naar Lovudkastet nu stiller det frit, om man foretrækker Høldags-Undervisning hver anden Dag eller Halvdags-Undervisning hver Dag, da kan Flertallet ikke være enigt i, at en saadan Frihed bør indrømmes, fordi det holder sig overbevist om, at Overandendags-Undervisningen er en af Udsagerne til, at der hidtil er udrettet saa lidt i de fleste af vore Landsbykoler. Det Barn, der kun kommer i Skole hver anden Dag, faar efter Udvalgets Mening, der bestyres ved mange Skolemands Erfaring, aldrig Vane til Skolegang og vanskelig Kjærlighed til Skolen og dens Gjerning. Heller ikke tror Flertallet, at der i 6 Timer hver anden Dag udrettes saameget som i 3 Timer hver Dag. Hertil kommer, at det vilde være besynderligt at paabyde daglig Undervisning i Forskolen, for hvis smaa Børn Afstand, flet Veir og ondt Veir ere betydeligere Hindringer end for de store, naar man tillod disse kun at søge Skole hver anden Dag. Flertallet mener saaledes, at daglig Skolegang ligejaavel bør paabydes paa Landet som i Kjøbstæderne. Denne Forskrift kan imidlertid desværre kun gjennemføres fuldt for yngste Klases Børn, hvis Arbeidskraft ikke kan eller bør have megen Betydning for Forældrene, medens man er nødt til at indrømme Lempelser for ældste Klasse om Sommeren. Lovudkastet har nu forudsat, at Undervisningstiden forbliver uforandret, og Undervisningen fortsat, ogsaa for denne Klasse om Sommeren, men at Forældre og Børgere med Skolekommissionens Samtykke da kunne faae deres Børn i ældste Klasse fritagne for Skolegang. Nogle af Flertallets Medlemmer, der mene i denne Henseende at støtte sig til Befolkningens Ønske, samstemme med Lovforslaget heri. Andre mene derimod, at saa mange Forældre og Børgere paa Landet i Reglen ville ønske eller behøve at benytte deres ældre Børns Arbeidskraft om Sommeren, at kun et Mindretal, skundom et meget ringe, vil blive tilbage i Skolen, og at naar ældste Klasse — som Flertallet mener helst maa være treaarig — om Vinteren nogenlunde skal kunne følges ad, maa det, der er gennemgaaet om Sommeren med de færre af Børnene, gjentages med de flere om Vinteren, hvilket let vil virke trættende og slappende paa Læreren og føre til, at den hele Sommerundervisning for ældste Klasse bliver saa løselig, at den gjør liden Nytte og mulig nogen Skade. Tilfødt er man dog enedes om at foreslaa, at Undervisningstiden for ældste Klasse om Sommeren indskrænkes til 3 Timer daglig i to af Ugens Dage.

Et Medlem (Sessen), der ligesom Udvalgets øvrige Medlemmer anser det nødvendigt, at der ikke mindre i Kommuneskolerne paa Landet end i

Kjøbstæderne paabydes daglig Skolegang, er overbevist om, at det netop er ældste Klasse, der mindst kan undvære daglig Undervisning, idet denne Klases Børn staa nærmest ved Afslutningen af Skoleundervisningen, og denne for de ældre Børn i samme Undervisningstid vil bringe større Udbytte end for de yngre. At der ved Gjennemførelsen af en Bestemmelse herom vil opstaa en Strid imellem paa den ene Side Forældres Krang til at tage nogen Fortjeneste af Børnenes Arbeidskraft og Arbeidsgiveres Fordel og Bekvemmelighed i at kunne have denne meget billige Arbeidskraft til Naadighed og paa den anden Side dels Børnenes Krav og selvstændige Ret til at erholde den Dplysning og Kundskab, som der tilbydes dem, dels Statens Pligt til at værne om denne Børnenes Ret, hvis Fyldestgjørelse er en saa væsentlig Betingelse for en god Samfundsudvikling, erkjendes tilfulde; men det synes ikke at kunne være tvivlsomt, at den sidstnævnte Side bør være den seivende, eller at hverken Forældre eller Arbeidsgivere have nogen som helst Ret til at unddrage Børnene den Undervisning, der tilbydes, ved til egen Fordel at lægge Beslag paa deres Arbeidskræfter. Dette Medlem kan derfor ikke anse det forsvaerligt i den Grad, som af Flertallet foreslaaet, at tilstaa Lempelser i Undervisningstiden for ældste Klasse, men foreslaar, at der dog mindst 5 Søgnebage ugentlig gives denne Klasse Undervisning i mindst 2 Timer daglig. Derved er taget alt skyldigt Hensyn haade til det Nyttige for Børnet selv i at vænnes til legemligt Arbeide og i, fra den tidlige Alder, at blive bekendt med det daglige Livs Sysler og tillige til Forældres Krang til at kunne indvinde Noget ved Børnenes Arbeide, saavel som til at dette kan benyttes af Arbeidsgivere, og det kan ikke erkjendes, at der enten for Forældre eller Arbeidsgivere paa Landet er større Vanskelighed ved saaledes at taale en Indskrænkning i den frie Anvendelse af Børns Arbeidskræfter, end Tilfældet er i Kjøbstæderne, hvor haade Undervisningstiden og Loven om Børns Arbeide i Fabrikerne i høi Grad lægger Vaand paa en saadan Anvendelse, men hvor man allerede nu er bleven vant til at indrette sig derefter, og hvor det mere og mere erkjendes af Alle, at en saadan Indskrænkning er til Velsignelse ei blot for Børnene, men og for Forældrene og Samfundet.

I Lovforslagets § 5 er det bestemt, at det højeste Antal Børn, der samtidig undervises, maa være omtrent 30 i Forskolen og 30 i en af Kommuneskolens Klasser. Flertallet maa vel være enigt i det Ønske, at Børnetallet saavel i en Forskole som i en Klasse altid kunde holdes ved det angivne Tal; men det mener, at Springet fra Bestemmelsen i Lov 8de Marts 1856 § 1 — der tilføder et Antal af 100 Børn — er for stort, og at det ikke gaar an, samtidig med at Udgiften til